

PATUFET

EL COTXER DE PUNT

- Unes sabates.
- ¿Quin número té?
- El 1.538.

Els nens pelicolaires

A títol de senzilla curiositat, perque no podem estar conformes de cap manera en que's cansi als noys ab un treball superior a llurs forces, majorment quan aquet treball pugna moltes vegades ab la més rudimentaria moralitat, publiquem a continuació una nota dels sous que guanyen els noys que, per llurs especials aptituds, poden fer papers en les diverses obres que's reproduïxen en les películes de les grans empreses cinematogràfiques.

La Gladiys, per exemple, es tota una actriu en miniatura, a la qual la «Biograph Company» paga cinquanta duros mensuals pel seu treball. La Gladiys no té més que nou anys.

Gairebé totes les cases productores de películes tenen contractats dos o tres noys, als quals paguen molt bé llurs serveys.

La «Lubin Company» té una veritable escola d'actors infantils, entre'ls quals sobressurt en Burter Johnson, que encara no ha fet quatre anys.

Ja s'han escrit varies obres pera aquet Burter, el qual guanya vinticinch duros cada setmana quan treballa.

Els seus companys que li segueixen en mèrit artístich són: Miss Henrietta O'Beck, de quatre anys y mitg, y Broocks Ms. Closky, de cinch.

Cada un d'aquets petits artistes guanya vint duros setmanals.

La «Kalem Company» té al seu servey una actriu y un actor infantils verament notables.

L'actriu, Adelaida Lawrence, té quatre anys, y ha interpretat varis dramas escrits expressament pera que manifesti les seves habilitats; y el públich americà que acostuma anar al cine la coneix prou bé.

Guanya trenta duros per setmana.

Altre actor minúscul que té molta fama, es el nen Jordi Hollister, fill de Mrs. Alicia Hollister, una de les principals actrius de la companyia.

En Jordi no ha fet encara quatre anys y ja té una gran historia artistica.

Ha acompanyat a la seva mare a Londres y a Palestina, y ha des-
empenyat importants papers en diferents obres egipcies.

El seu sòu es de vinticinch duros setmanals.

ABECÉ

Resposta contundent

Un inspector d'ensenyansa
visitava certa escola
per heure esment dels progressos
dels alumnes d'aquell poble.

—¿Quin es— preguntà a n'el
[mestre—
el qui sab més de la colla?—

Y senyalat que li fou
en Pasqualet Giragonsa,
va dirli, al punt, l'inspector:

—A veure si'm sabs respondre
lo que'l vocable *prodigi*
en significat denota.—

L'alumne's quedà callat,
sens atinar la resposta,

prò, ajudantlo, l'inspector
li va fè aquesta proposta:

—A veure: si fos de nit
y veyessis que de prompte
ix el sol al firmament,
¿què diries que es la cosa?

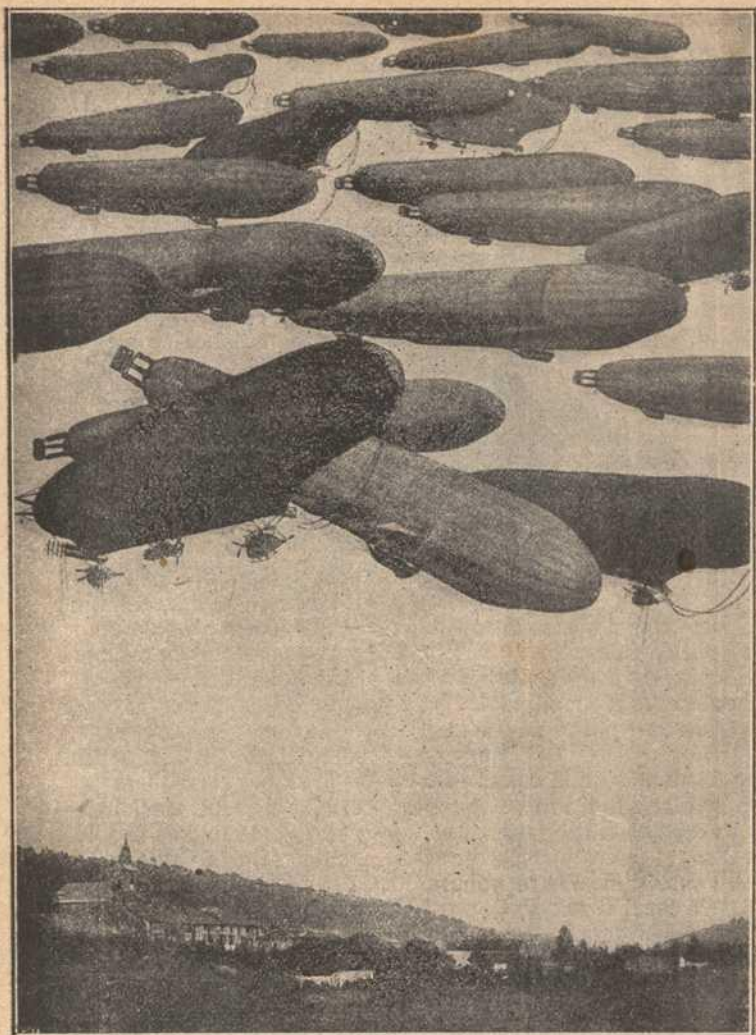
—La lluna—va contestar,
molt segur, en Giragonsa.

—Y si jo—va replicar
el bon inspectò aleshores—
t'assegurés que es el sol,
¿quina fóra ta resposta?

Y contestà en Pasqualet
sense que's torbés ni gota:
—Donchs diria que vostè...
¡havia aixecat el colze!—

NYIC

El Suplement d'En Patufet corresponent al present número publica'l quart folletó de l'interessant novela "Fugint de les terres roges". Ab aquet Suplement se regala'l conte complet "El testament de Mr. Burtown", den Manel Folch y Torres.

L'EXÈRCIT ALEMANY PELS AIRES.—Al acabar l'any 1912, l'exèrcit alemany comptarà ab vintissís dirigibles, que marxaran a 70 kilòmetres per hora, ab els seus soldats, canons, etc., etc.; es a dir, constituiràn un cos d'exèrcit disposat a invadir per l'aire una població qualsevulga. Les muralles, donchs, hauràn perdut tot el seu valor: Tancarem les portes, y'ns entraran els enemichs pel terrat.

La calumnia

Un viatger, montat dalt d'un cavall, passava per un bosch; un gos que dormia a la carretera's despertà pel soroll que feya'l cavall, y comensà a bordarlo y a mossegarli les cames.

El cavall se desbocà.

El viatger, furiós d'aquet contratemps, va dir al gos, que continuava seguintlo:

—Jo no tinc a mà cap arma pera venjar-me de tu, però sí un medi segur de venjansa.—

Quan arribaren a poblat, el viatger cridà:

—¡El gos rabiós!—

Al sentir aquet crit, els habitants sortiren de llurs cases ab bastons, forques, fusells, y el pobre gos va ser mort immediatament.

¿Quina es l'arma de la qual s'havia servit el viatger?

La calumnia, que moltes vegades mata més que qualsevol arma de foc.

Traduit del francès per
RAIMOND NEGRE

Fets del comte de Nolhabilla**Procediments fins**

JA feya molt temps que'l nostre comte no havia menjat pollastre, y això pera un comte es una veritable deshonra.

El comte de Nolhabilla, com ja sabeu, no era home que s'ofeguéss ab poca aigua; però de totes maneres no es cosa de bufar y fer ampolles el menjar pollastre quan no's tenen ni pollastres ni diners.

Però ja estem cansats de dir que allí ahont no arriben els diners, arriba l'enginy, y tots sabem que'l comte era home enginyós.

Lo primer que rumià va ser que, pera obtenir un pollastre, lo principal es que n'hi hagin, y com ell sabia que no era precisament pels carrers de Barcelona ahont ne trobaria, va decidir fer una excursió pels afores, dirigint-se vers els llocs ahont encara hi ha alguna masia o casa de pagès.

No va haver d'anar molt lluny pera trobarne. Pels volts de Sarrià y de Les Corts vegé aviat grans pagesies ab la seva era al davant y el paller consegüent.

En les eres no hi faltaven les gallines, galls, pollastres y pollets de consuetut.

Ara, no aneu a creure que'l comte de Nolhabilla's proposés robar

aquella aviram com qualsevol lladregot salta-marges. El comte tenia la seva dignitat y per rès del món hauria volgut tacar el llustre del seu nom gloriós de Nolhabilla.

Els seus procediments eren molt *fins*, com ja haureu pogut anar veient, y el que utilisà pera menjar pollastre no té rès d'ordinari.

Anem a relatar els fets, ja que d'ells se desprèn, millor que de cap explicació, l'eficàcia del seu sistema.

A la primera masia que trobà, el comte hi entrà, demanant per l'amo.

Sortí'l pagès, y el comte li digué que ell era un gran corredor de grans y que anava a cercar mostres de blat de moro.

El pagès cuità a donarnhi una bossa plena, tot exalsantli la classe: — Es del millor blat de moro que's fa. Les meves gallines s'hi tornen boges quan s'hi poden agafar, però no les en dono gaire, perquè va car y més m'estimo vendrel. —

Així, el comte anà de masia en masia recullint mostres de blat de moro, que'ls pagesos entregaven tot seguit, ab l'esperansa de fer negoci més endavant.

Quan el comte tingué una coixinera plena de blat de moro, no feu més que fer un forat a sota y, deixant caure alguns grans, anà passant per les eres que ja havia visitat.

Segurament que devia ésser de bona classe aquell blat de moro, perquè galls, gallines, pollastres, polles y pollets, tan bon punt veyen aquella pluja de moresch, s'hi agafaven ab tal furia que donava bo de mirar.

El comte, sense ni girarse, anà caminant vers la ciutat, deixant darrera seu el rastre de blat de moro.

De totes les masies que passava, ne sortien remats de gallines seguint el rastre lleminer; de manera que, quan el comte arribà a ciutat, tothom se parava al seu pas, veyent que'l seguien més de doscents caps d'aviram que anaven picant els granets que queyen de la coixinera foradada.

El comte pujà al seu pis seguit d'aquella rècula, y quan hagué tancat la porta, va ser cosa de pensar què era lo que faria d'aquell exèrcit afamat que li demanava moresch y més moresch.

A fi de que li vinguessin bones idees, lo primer que se li ocorregué va ser matar un pollastre, rostirlo y menjàrsel.

Després se posà a rumiar, y va resoldre posarse a comerciant de gallines. Com que no li costaven rès, les donà molt barates als venedors de la plassa, aixís es que en poch temps les havia venudes totes.

Pera major satisfacció, les gallines, en el temps en que varen viure ab ell, li varen deixar pels recones del pis una quantitat considerable d'ous, ab els que pogué viure tranquilament menjant truites durant un mes.

Y ara digueume si'ls procediments del comte de Nolhabilla no eren més *fins* que'ls dels lladres de corral, que tant abunden a pagès.

J. M. F.

La cavalleria búlgara en el camp d'operacions. — La cavalleria atravessant un riu. — Soldats de Montenegro cap a la guerra. — Les ametralladores dels montenegrins. — Mapa del teatre de la guerra.

La guerra d'Orient

LA guerra d'Orient ocupa avuy l'atenció de tot el món. Per això, ab el desitg de que'ls nostres lectors coneguín quelcom d'aquet plet sagnant que està desenrotllantse d'una manera formidable, publiquem les adjuntes fotografies y aquestes qüantes ratlles d'informació

d'aquesta guerra, que pot considerarse una de les més importants, d'alguns sigles a n'aquesta part.

Aliats els pobles balkànichs contra l'enemich comú, que es Turquia, li han declarat una guerra en la que les víctimes s'hi compten per milers.

Potser en el moment en que llegireu aquestes ratlles haurà ja tingut lloch la batalla que s'està preparant contra Adrianòpolis, ahont els turchs han anat a refugiar-se després de la serie de derrotes que han sofert.

Servis, búlgars y montenegrins, y aviat els grechs, units com un sol home, han batut als turchs en la majoria de combats, acabant d'extenuar a n'aquest exèrcit, que ja venia fadigat de lluitar ab Italia.

La batalla que en els moments en que escrivim aquestes ratlles s'està preparant, serà terrible, a jutjar pels preparatius que's fan y pel gran nombre de combatents que hi pendran part.

Se calcula que seràn 200.000 soldats turchs els que hauràn de resistir l'escomesa de 275.000 búlgars y 50.000 servis. El total de combatents serà, donchs, de 525.000, xifra espaventable, superior a la de moltes famoses batalles, perque en la gran batalla de Waterloo (Napoleón I) combateren 217.000 homes; en la de Sedàn (francesos y alemanys) pujaven a 240.000; en la de Plewna (rus-turca) eren 130.000 homes; en la de Sadova (austro-prussiana), 435.000. Sols la de Mukden (rus-japonesa) sobrepujà en nombre a la que's prepara a Adrianòpolis, ja que'ls combatents pujaven a 620.000, y en aquesta arriben a 525.000.

EN PATUFET, al donar compte als seus llegidors d'aquesta terrible guerra, prega a Deu per l'ànima dels que hi moren y pera que porti aviat la pau als païssos alsats en armes.

Refrans catalans

Per un frare no's pert el convent,
ni per un soldat el regiment.

¿Vols mal a un gos?
Dígali que es rabios.

Fent y desfent
aprèn la gent.

Si vols sebre'l vent d'hónt ve,
mira còm dansa'l prunè.

X.

L'HISTORIETA A L'ESTRANGER

1. — El portar llarch el plumell

Càlcul mental

L'escena passa en un col·legi de nens y nenes, durant la classe d'Aritmètica. La mestra's diu Rosa y ensenya a fer regles als nens de sis a vuit anys.

ROSA. Veyam, *Pepito*. Me vas a resoldre un problema. Supòsat que sobre aquesta taula hi ha tres prunes. La teva germaneta se'n menja una. ¿Quantes ne queden?

PEPITO. ¿De què, de germanetes?

R. Veyam, fill meu. Te dich que hi ha tres prunes sobre aquesta taula. La teva germaneta se'n menja una. ¿Quantes prunes queden?

P. ¡Si no n'hi ha de prunes aquest any!

R. ¿Que vols un mal punt, *Pepito*?

P. ¿Què'n faria jo d'un mal punt?

R. (*Ab veu dolça.*) Escolta, *Pepito*. Si contestes bé't donaré bales...

P. ¡M'estimo més una baldufa!

R. ¡*Bueno*, donchs! Escóltam bé. Dèyem que sobre aquesta taula hi ha tres prunes. La teva germaneta...

P. (*Disparantse.*) ¡Encara m'estimaria més una pistola!

R. (*Ab veu d'àngel.*) Te la donaré si trobes la solució... Torno a repetir: la teva germaneta se'n menja una y se'n va...

P. ¿Què...? No coneixeu pas a la meva germaneta... ¡No se'n

2. — es propens a fê un bullit,

aniria ella abans de menjarsen una altra!

R. Però supòsat que la teva mamà sigui allí y no n'hi deixi pendre cap més.

P. ¿La mamà? ¡Si es a plassa! Ha anat a comprar una lloca, perque... ¿no ho sabeu?... la nostra gallina *Naneta* té onze pollets... ¡y grossos! Y com que'l papà té por de que prenguin un costipat...

R. (*Tapantse les orelles.*) ¡Calla, *Pepito*, o sinó't poso les orelles d'ase! Torno a dirho per última vegada... Si tres prunes fossin sobre aquesta taula y la teva germaneta se'n mengés una, ¿quantes prunes quedarien?

P. No'n quedaria cap... perque jo'm menjaria les altres dues.

Traduit per
JESÚS S. TENA

Els soldats d'Alexandre

Al meu pare

Una vegada'ls soldats d'Alexandre'l Gran hagueren de travessar un país ahont l'aigua anava molt escasa, per lo qual se vegeren obligats a patir crudelment de set.

L'emperador envià uns quants d'ells a una altra banda, y la sort feu que allí trobessin una font que brollava al peu d'una roca, y els pobres soldats ompliren un casco d'aigua y el portaren al gran Alexandre. Auet, mort de set, mostrà aquella aigua a la seva gent, a fi d'ensenyarlos a soportar ab paciència les privacions. Després, quan tots se creyen que se la beuria, la va llensar.

¿Quin soldat, davant de tal quefe, no soportaria ab tota resignació les fatigues de la guerra?

Traduit per

J. FREIXES

3. — ja que, sense un adonarsen,

El pobre y el seu gos

Un desgraciat no tenia rès més que un gosset, company de misèria.

Algú li va dir:

—¿Què'n fas d'aquet gos, si encara no'n tens prou pera tu? Més a propòsit fóra que te'n desfessis.—

El desgraciat, allavors, va sospirar:

—Y si no'l tinch, ¿quí m'estimarà?—

Traduit del francès per
JAUME DUF

Conseqüències d'unes baralles

Dos amichs, en Peret y en Joan, una tarda de dijous anaven de passeig pels entorns de la vila.

Quan més animada estava la conversa que portaven:

—¡Un duro!... ¡Un duro!...— exclamà en Peret, corrent cap a un lloch ahont lluhia un objecte.

En Joan, volent també agafar el duro, arrencà a córrer darrera den Peret, pera impedir que aquet l'agafés primer, y comensaren a clavar-se empentes, y de les empentes ne vingueren cops de puny, y dels cops de puny unes baralles desesperades.

Encara duraven les baralles, quan va passar per allí un tercer noy, el qual, agafant el duro, va arrencar a córrer més depressa que corrent, mentres que'ls altres continuaven barallantse.

Moralitat.— Si'ls dos amichs haguessin sabut avenirse, no haurien perdut el duro, com el varen perdre; perque de les baralles de dos, sempre un tercer se'n apropita.

J. M. S.

Una injuria

Avuy he sentit una blasfemia que, encara que no sigui pesada, no es menys greu que les altres; perque si ab les altres s'ofèn a la moralitat, ab aquesta s'ofèn a la Patria.

He sentit dir que la nostra hermosa llengua, que la nostra bella parla catalana, es aspra, es de mal pronunciar, y que no serveix pera parlar en societat: no més serveix pera parlar ab gent que no tingui cultura. ¡Y això ho deya un català!

Aquesta declaració m'ha ferit en lo més fons del meu cor. A mi, que idolatro a la nostra hermosa y viril parla catalana, m'ha causat vergonya y rabia a la vegada.

Vergonya, perque avuy que es coneguda arreu la nostra llengua,

¿què diràn els estrangers quan s'enterin que hi ha catalans que malparlen d'ella?

Y rabia, perque sembla estrany que hi hagi homes que puguin dir mal de la seva llengua, de la llengua que ells parlen, de la llengua que n'hi hauria prou que fos la seva pera que'ls semblés que es la més bella de totes les llengües.

¡Amiguets!... No renegueu may de la vostra parla; al contrari, honreula y respecteula, perque si l'honreu y la respecteu, honreu a la nostra Patria, y honorant a la nostra Patria, vos honreu a vosaltres meteixos, com part integrant que sôu de la nostra volguda Catalunya.

Als que malparlen de la seva llengua, no'ls desprecieu: tingueulos solament compassió, perque no saben lo que's diuen.

J. MAURICI

4. — embruta 'ot lo que ha escrit.

IMPORTANT

Circumstancies especials ens obliguen a deixar la secció *Endevinaires* pera'l número vinent.

ENDEVINA, ENDEVINETA

GEROGLÍFICH

LL^D B^D A S

MANEL ABAD

ENDEVINALLA POPULAR

Un home gros
que no més té un ós.

Y.

CONVERSA

— Marti, vols acompanyarme a visitar
un amic que, treballant, s'ha fet mal?
— ¿Que potser es...?
— Es el que t'he dit ara meteix. —

E. C. I.

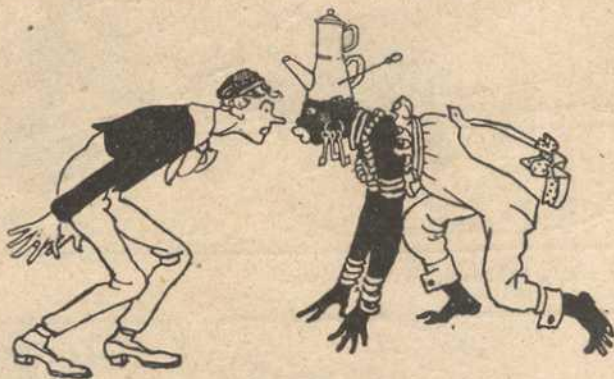
AMBIDEXTRE

1 2 3 4 — Ciutat.
4 3 2 1 — Sensibilitat.

F. M. F.

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

A l'endevinalla popular: *El foch y el fum.* — Al geroqlílich: *Entrevista.* — A la targeta: *L'emigrant.*

En Massagràn a la brasa

Ab aquest títol en Joseph M.ª Folch y Torres ha escrit una bonica comedieta, propia pera ésser representada pels patufistes.

Aquesta comedieta,

En Massagràn a la brasa

se publicarà sencera, y ilustrada per en Junceda, en el

Calendari d'EN PATUFET pera 1913

que no trigarà a sortir.

AGRAHIMENT

— ¡ Socors ! ¡ socors ! ¡ que m'ofego !

— Agafis fort al bastó, y'ja està salvat.

— ¡ Vaya una manera de foradarme'l gech ! ¿ Què diria ara si li fes pagar un tra-
jo nou ?